

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 250 P. számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő, nyilttér soronként 50 fill. Álláskeresők hirdetése 1 P

A népművelés

lobogó lángjai világítják be az ősi Magura-város lélekmezejét. Öt vármegye tanítóságának (Bihar, Beszterce, Kolozs, Szolnok-Doboka és Szilágysomlyó) legkiválóbb eszmeharcosainak lelkesedése szítja ezt a tüzet, hogy annak lobogásánál, megacélosodásánál hevítse a népművelés világot a magyar nép javára.

E hó 10-én reggel 9 órakor vette kezdetét a népművelési előadóképző tanfolyam, amelyen 140 hallgató vett részt.

Az egyhetes tanfolyamon dr. Szeremley Ákos, Szilágysomlyó kir. tanfelügyelője elnökölt.

A Hiszekegy elimádkozása után szíves szeretettel üdvözölte a hallgatóságot, valamint az előadókat és dr. Sztrányai György városi aljegyzőt, aki a város nevében jelent meg.

Az első előadást dr. Szeremley Ákos tanfelügyelő tartja: A népművelés újabb irányai címmel. Bevezetőjében végig vezet bennünket a népművelés hosszú tizede tettünk meg. Majd az újabb szervezeti utasításról és annak nemzeti vonatkozásban történt megvilágításáról beszél. A 3 éves munkaterv a nemzeti öntudat ápolása, egységre való törekvés, vallásos lélekművelés, jellemnevelés, gyümölcsfaápolás, növelés, család és háztartástani nevelés fogalmait öleli fel, de a népművészet, tánc, dal, stb. is idetartozik.

Dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsos bihari tanfelügyelő: A nemzeti öntudat ápolásáról értekezik. Minden országnak feladata, hogy népét egységes nemzeti öntudatra újjá nevelje a faji összetartozandóságban. Ezért áll ma is a szörnyű világháború. Becsüljük meg a multat, hagyományait, és ne álljunk ámulva a külföldi eszmék, gondolatok előtt.

Az a nemzet boldogul, amely ismeri önmagát. Erényeit ápolja, tudatosítja, az idegen hatást és hibákat nyesegeti.

Hibáinkat ne emlegessük folyton, de ne legyünk szerények jótulajdonságaink megnyilvánulásaiban.

Minden ember annyit ér, amennyit dolgozik a közért, hazájáért. Becsüljünk meg mindent, ami magyar.

Dr. Molnár Ferenc szilágysomlyói járási tisztiorvos: A népegészségügyről beszél. Statisztikailag bizonyítja be, hogy az elhalálozások száma csökken, a születések száma emelkedik, a csecsemő halandóság aránya javul, de ugyanez a helyzet a t. b. c.-nél is. Az

öntudatos nevelés, ápolás, a család, az iskola sokat tehet és tesz is e tereken.

A népegészségügy egyik legfontosabb népművelési kérdés.

Ópra Benedek gimn. igazgató: A népművelés szerepe az ifjúság körében c. előadását azzal kezdi, hogy a paradicsomkertből kiűzött embernek csak három ajándéka maradt. A csillagok ragyogása, a virágok illata és gyermekek mosolygása.

Mit az utolsóval foglalkozunk.

Beszél továbbá arról, hogy a neveléshez a család, a társadalom és az élet tényezői kellenek, hogy célkitűzéseinket elérjük.

Mi ér az a nevelés, ha a tanító beszél a részegség ellen, az urak pedig estonként dőzsölnek. Tanít a szerénységről, a mama körme pedig lilára van lakkozva.

Az iskola hirdeti a becsületességet, odahaza pedig az urakat sikkasztónak, tolvajnak nevezik. A hármastényezőnek összhangban kell lennie, különben a nevelés megbukik.

Beszéde végén ajánlja Kodolányi: Suomi c. könyvének megvételét, elolvasását.

Makkay Endre Szolnokdoboka megyei népműv. titkár az írás-olvasásról, Kaszás Gyula zilahi zenetanár a népdalról értekezett.

Faragó Béla szilágymegyei népműv. titkár: A népművelés honvédelem címmel tartott előadásában a külső és belső arcvonal párhuzamos szilárd-ságáról beszél. Nehéz idöket élünk és most évtizedek mulasztásait építhetjük fel. Másnap ismét Ópra Benedek beszél: Háború és béke címen.

Egy nép életében nincs béke soha. Harc van örökké. Harc a kenyérért, a fajok fennmaradásáért. Csak néha háború, sokszor pedig béke formájában.

Meg kell jegyezni közben, hogy azt hittük, miszerint a mai fárasztó, idegcsináló életviszonyok, nélkülözések között kimerült hallgatóság nem tud olyan érdeklődést tanúsítani, mint amelyet rendes viszonyok között elvárni lehetne. Hát nagyon tévedtünk! Az érdeklődés úgy számszerűségében, mint lelki viszonyában a legtökéletesebb volt, minden hallgatónál.

Igaz ugyan, hogy az előadók változása, előadási módozatuk, értekezletük értékes tartalma, mind olyan tényezők voltak, amelyek a sikert biztosították.

A közbeszurt magyar dalok pedig a kedélyt is ébrentartották.

Dr. Gábor Dénes gazdasági tanügyi tanácsos a természetátlagról beszél. Hollandiában, Belgiumban a legnagyobb. Keletre jöve mindig csökken. De nem a talaj és az éghajlati viszonyokban keresendő, hanem az emberben, akinek szakismerete, tudása az első tényező a többtermelésben. Nyugaton sok a gazdasági szakiskola, de keletre haladva mindig kevesbednek a szakiskolák száma. Beszél azután a többtermelés okairól, módozatairól, a szilváról, a tejtermelésről.

Elbeszélte egy község közönyösségnek megtörését a gyermekeken keresztül Jancsi és Iluska meséjével kapcsolatosan.

Kiss Károly: Az iskolán kívüli népművelési előadásoknak módszereiről. Beszél arról, hogy az ember fejlődött-e az utolsó század óta? Mert ha a kincses Kolozsvár városrészeit látja, ahol romokban hevernek az utcák, fejlődött-e az ember. Amikor először tudatosan pusztították el (a többi városokban is) a kórházakat, templomokat és azután gyárakat és vasuti berendezéseket.

Vagy fejlődött-e az emberiség műveltsége, ha azt a vörös kezű nézi, amely már a Kárpát gerincéig jutott.

Beszél arról, hogy az első világháborút a népművelés hiánya okozta. Megtévésztette katonáinkat a hazug propaganda. De ennek a háborúnak az elvesztését már nem bírja el a magyar.

Tarr Kálmán titkár a magyar népművelők hivatástudatáról szól.

Szükség van ma a fiatalok öregségére, és az öregek fiatalosságára.

A népművelési munkakör vállalása nem hivatal. Hivatás ez, aminek tunata nélkül nem állhat senki annak magaslatán. A hivatás egyéni és nemzeti öntudata éljen a lelkekben. Magyaroknak lenni súlyos feladat ma, ennek a szörnyű harcnak a közepén. Minden magyar beletartozik a Kárpátmedence faj közösségébe.

Az örök magyar hivatásról beszélt még.

Tarkó Lajos bihari titkár: a népművészet szervezetéről beszél. 1820-ban kezdődött a népművelés. A nemzeti szellemet felébresztette áldozatkészségének példájával Széchenyi István. Végig megy a történelem e századján napjainkig és hasznos utmutatást ad a népművelési előadóknak és gondnokoknak.

Rácz István A magyar társadalom-erényeiről és hibáiról értekezik. Először keresik mindenkinek a származását. Meg van bélyegezve, ha egyszerű szülőktől származik a tanító. Ha pedig uri családból való, az a baj, mert biz-

tosan lecsuszott családról van szó, hogy csak tanító lett a fia. Beszél arról, hogy most az átalakulásról van szó, az újjászületés idejét éljük, változzék meg minden magyar ember. Becsüljük meg továbbá a magyar paraszttársadalmat is. Fogjuk meg kezüket, hogy bizalommal legyenek irántunk. Dolgozzunk értük, mert megérdemlik.

Orkényi Sándor népműv. gondnok: a Népművelés és munkáskérdésről beszélt. Rámutatott a múlt idők hibáira, nevezetesen a munkaadó és munkás között, amely sokszor szinte forradalmat idézett elő a társadalomban. Statisztikai kimutatást közöl a világ anyag elosztásáról, szaporodási arányokról, új anyakok feltünéséről, a falu és városi emberek kicserélődéséről, amely tényezők új és új helyzetbe hozták a munka és munkás kérdéseket.

Csütörtökön, június 15-én hadtest nap volt.

Egy ezredes tartott előadást a közösségtudat ápolásáról. Harcos, cselekvő szellemű magyarokra van szükségünk. Legyen sok nemzeti öntudat bennünk. Egy zászlós pedig a külső és belső arcvonal együttes működésének szükségességét hangoztatja. Minden hazafi ott állja meg a helyét, ahová a sors állította. Szól még hozzánk, közellátásának és a közteher viselés arányának elviselhető jóságáról.

Délben dr. Szilágyi László főispán jelent meg a tanfolyamon. Lebilincselő előadásában a zsidó kérdéssel beszélt, végigment az utolsó 50 esztendőn és bebizonyította idézetekkel, hogy a zsidóságnak milyen mérgező hatásu ereje volt nemzetünk életében. Nekik köszönhetjük az első világháború kitörését, elbukását, a forradalmat, trianont, sőt ezt a háborút is ők idézték elő. De az Imrédy-kormányzat most megelőző intézkedésével kizárta a zsidóságot a magyar életből.

Szégyelje magát ezek után az a magyar ember, aki sajnálja még most is őket. Azt is szomorúan vette tudomásul, hogy itt is akadtak olyanok, akik bujtatóik voltak akár ebben, akár abban, vagy ennyivalót vittek nekik az utolsó bucsura.

Beszédét a szebb a boldogabb, jobboldali győzelembe vetett hitével fejezte be.

Pénteken dr. Kincses Elek miniszteri küldött tartott előadást a népműv. munka szervezetének irányelveiről eligazítást ad a jelenlegi életben való boldogulásunkra vonatkozóla, nevezetesen a gyümölcsstermesztésről, a kedélyképzésről.

Nagyszerű előadását a magyarság szilágysági pusztulásainak oktatásaival fejezi be.

Beszélt még: Horváth Dénes cégvezető, Szász Árpád gimn. igazgató, Engi Sándor és sokan még.

A népművelési tanfolyam megszervezése, annak kivitele, sikere Faragó Béla népművelési titkár érdeme, akinek fáradhatatlansággal párosult munkáját ismeri már az egész megye, sőt a tanterület is.

Főispáni látogatás Szilágysomlyón.

A városunkban megtartott népművelés előadóképző tanfolyamon maga dr. Szilágyi László főispán ur is megjelent.

A tanfolyamon megtartott előadása után megjelent a Megújulás Pártjának helységében, ahol együtt várták már Őt a városi pártszervezet tagjai.

Dr. Szilágyi főispán örömmel vette tudomásul, hogy már 300-nál is több tagja van nálunk is az Imrédy-pártnak.

Ezután politikai hitvallást terv Imrédy fajvédő politikája mellett. Beszél arról, hogy a pártnak dolgozó, becsületes jobboldali emberekre van szüksége, míg a baloldaliakat, zsidó és angolbarátokat derekastól tépi ki a magyar életből.

Háboru van, minden építő erőt összefogva ennek a szolgálatába kell állítani.

A Megújulás Pártja csak dolgozó embereket akar látni. Ahol ő piszkot lát, kivakarja.

Szól még a tekintély tiszteletéről is, amire nagy szükség van, de azt, a munkaerő jogán kell kiérdemelni. Nincs alótta származási vagy vagyoni első-

szülöttség. Akinek ma nagyobb állása van több kötelességet ró rá a helyzet, akinek nagyobb vagyona van, több áldozathozatala kell hogy legyen, mint akinek kevesebbje van.

A zsidóvagyonokra is áttérve kijelenti, hogy konclesőkre nincs szükség.

A zsidóvagyon nem közpréda. Azzal hadviselési célja van a kormánynak.

Nevezetesen az elesettek támogatására. Ne történjék meg az, hogy amíg valakinek apja, férje kint harcol, vérzik, vagy meghal, addig családja kifosztott maradjon.

Meszemenő barátja a jobboldali gondolatnak, az Imrédy-pártnak. Ő ennek legfőbb képviselője. A baloldaltól őszintén áttérőket szívesen látja a jobboldalon, az ottmaradni akarókat azonban kitépi töveslől, fejezte be nagyhatásu beszédét.

Ezután még elbeszélgetett a tagokkal és kijelenrette, hogy a szervezésnél eddig történt jóakaratóból származó, tulbuzgó elszólásokat az Ő beszéde után helyesbítettnek vegyék.

Mentsük meg megtakarított pénzünket.

Ne a légócsomagba, hanem a bankba tegyük felesleges készpénzünket.

A légítamadások következtében a lakosság egyrésze megtakarított pénzét kivette a bankból és magánál hordja, vagy otthonában őrzi. A pénzkészlet megőrzése a legtöbb embernek nagyon nagy gondot okoz. Állandó rettegésben él, hogy a pénzt elloppják, vagy elveszít.

Légítamadás folytán elpusztulhatnak, eléghetnek, vagy megsérülhetnek a bankjegyek. A pénzösszeg tulajdonosára nézve ez igen nagy veszteséget jelent, mert a megsérült, hiányos bankjegyek értékét csak a megmaradt rész arányában térítik meg, illetve a megsemmisült, elégett bankjegyek értékét csak bonyolult műszaki eljárással lehet a bankjegyek hamujának maradványából megállapítani.

Sokan azt hiszik, hogy maguknál kell őrzeniök a pénzüket, mert ha a bankot légítamadás érné, odaveszne a

vagyonuk. — A bankok üzleti könyveiket biztos helyre szállítják, azok nem semmisülhetnek meg. A bankok a légítamadások után zavartalanul teljesíthetnek kifizetéseket. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a megrongált, vagy megsemmisült pénztintézet helyett egy másik fiókban kerül kifizetésre a betéti összeg. Könnyebben és biztosabban őrízhető meg egy betétkönyv, vagy letéti jegy, mint egy 4—5 darabot tartalmazó bankjegycsomag vagy boríték. A betétkönyv is megsemmisülhet, ez azonban nem érinti a követelés érvényesítését, mert a bank üzleti könyveiből is megállapítható a követelés és megfelelő eljárás után a betevő könyv nélkül is betétjéhez juthat.

Sokkal biztosabb helyen van a pénzünk ha a bankba tesszük, mintha magunknál hordjuk.

Mai életünk és életkérdéseink.

Mindnyájan a bőrünkön érezzük, hogy életünk sokkal terhesebb, mint bármely korban is előttünk élő emberiségé volt. Csupa vergődés a lét akkor, amikor az élet jobbá, könnyebbé tételére soha aanyi eszköz nem állt rendelkezésre, mint ma.

Az eszközöket nem tudjuk életünkhöz helyesen alkalmazni, vergődünk a természetes és mesterséges kérdések rengetegében és nem látjuk a fától az erdőt, a kérdésektől az életet.

Életünk tételes törvénye, hogy semmi sincs ok nélkül és semmi sem véletlen.

Mai életformánk olyan alakulású, hogy belőle ököként folyik ez a zavar és kábalság.

Az összes életformáló eszközöket, — idejét multa címeiken — közvetve, vagy közvetlenül a társadalom egy kis és előnyös helyzetben lévő rétege birtokolja.

Annyira kizárólagos tulajdonul, hogy a szélesebb rétegek, — a testi és szellemi dolgozó rétegek — dgyáltalán nem juthatnak az eszközök természetes birtokba. S így végeredményben az összesség kárára a természetes életformálásban sem lehet szerepük.

Ez a helyzet pedig nemcsak természetellenes, de különösen ma már korszerűtlen is.

A XX. század minden feszültségét — a most kirobbant feszültséget is — nyilvánvalóan a dolgozók rendje készülődése okozta. És okozza továbbra is, amíg a feszültség végleges levezetésre nem talál.

Az előző századok forradalmi megszülték a polgárt és megteremtették annak uralmi helyzetét. De a polgárság, a harmadik rend, a szélesebb népi réte-

gekre is jó érvényű, új életformát nem alkotott. E helyett önző s csak felfelé törekvő — és érvényesítő társadalmi osztályra merevedett.

A népi rendet, — amely tulajdonképp a testi és szellemi dolgozók rétegéből áll, ez az átalakulás maradandóan nem érintette.

Pedig tagadhatatlan, hogy a harmadik rend a polgárság egyetemes szempontból is termékeny volt. Különösen új és új eszközök megteremtésében fáradhatatlan, — de legfőképp csak azért, hogy a maga helyzetet erősítse. Akár gazdasági, uralmi, társadalmi, vagy műveltségbeli eszközt teremtett is azt lehetőleg kizárólagosan birtokolni igyekezett és jórészt birtokolta és birtokolja is.

A helyes életforma nagyrészt az eszközök helyes és szükségesen igazságos elosztásán nyugszik.

Ma már nyilvánvaló, hogy az a feszültség, amit a dolgozók rendjének felemelkedésre készülése okoz, már semmiképp meg nem szűnik. Ezért az összesség elsőrendű érdeke, hogy ezt a feszültséget természetes úton vezesse le.

Ennek egyetlen módja, hogy a dolgozók rendje, a termelőrend eddigi szenvedő helyzetéből cselekvő helyzetbe lép. A gazdasági, szellemi és társadalmi lét formálásának cselekvő részese lesz.

Több munka, kevesebb termelés.

Alig vettük eddig figyelembe, hogy az emberi szaporodás milyen óriási mértékben volt hatással a termelő ember életformájára. A szaporodással és polgárosulással állandóan emelkedő igény támadt a termeléssel szemben. Előbb mennyiségben, majd minőségben is. Főként a mezőgazdasági termelő munkája sokszorozódott meg, de ennek arányában sem termelőterületet, sem termelő eszközöket nem kapott birtokába. Eljutott a látástól-vakulásig s ezen keresztül életformájában a csödir.

A termelés már a múlt század végén túlnötte ezt a jobbágyidőkből származó munkamódot. Nyugaton a körülményekhez képest át is alakult s a kérdés csak nálunk maradt továbbva is teljesen figyelmen kívül. Pedig a kísértő jelenségek már a múlt században mutatkoztak.

Ha nem is egyedüli, de egyik legfőbb oka ez a termelő magyar Európaszerte legnagyobb mérvű kivándorlásának 1900-tól az első világháborúig pl. több, mint 1,700 000 egyén majdnem teljes egészében a termelő rétegből — hagyta el az országot. Csak fokozta ezt a behozhatatlan veszteséget, hogy rendszerint a legéletképesebb termelő egyedek távoztak el. Még többre tehető azoknak a száma, akik a faluból, a termelő életéből menekültek a városba, más társadalmi osztályokba. A mezőgazdasági termelés itt itt is az életképesebb, sőt értelmesebb egyedek vesztetett el.

Ha elmaradt termelési rendszerünket, a fejlődéssel ellenkező munkamódotunkat s a népi élet más aránytalanságait tekintjük, egyszerűen csoda, hogy voltak, akik a nagyrészt jobbágyi módszerek és eszközök ellenére is megmaradtak a termelés mellett, s úgy ahogy eddig is bír-

ták a termelés mind többet követelő iramát.

Jóval a második világháború előtt kiderült, hogy az eddigi termelési folyamat tarthatatlan. Új termelési jelszavak is mutatták, hogy megérett a kérdés: Több termelés. Minőségi termelés.

Felvetődött és hosszú évek óta (földosztás) földreform formájában kísért a gondolat: új termelőterületet adni tulajdonba a közvetlen termelőnek. Ugy lát-szik, sokkal több akadálya volt a tervnek, mint hirdetőt hitték. Ha jól átgondoljuk, ez a kérdésnek csak egyik lényeges része.

Több föld a mai rend, életforma, munkamód és eszközök mellett, egyszerűen csak több munka.

A ferde életformából folyó földéhség ugyan minden talpalatnyi földre állít jelentkezőt, földdel bírót és nincstelen is, de mi nyújt biztosítékot, hogy az új birtokos kezében valóban több és minőségi termelés folyik majd.

A föld nemcsak az egyén, de az összesség ereje is. S ebből folyik, hogy a földdel szoros kapcsolathoz élő termelő elem még a rendezettebb társadalomnak is mindenképp alapját kell hogy adjon. Ez ma, jól tudjuk, nincs így. Ezzel szemben ma éppen a földdel, általában a több földdel bíró rétegek kerültek ki legjobban. Annnyira, hogy mint hagyomány- és nemzetfenntartó réteg is tulajdonképp elvesztették jelentőségüket. Ezenkívül amugy is szomorú népesedési helyzetünket éppen ezek a rétegek rontották legjobban.

Népesedési szempontból a nemzet egyetlen számottevő rétege a kisföldű, vagy teljesen nincstelen réteg lett. De a jövőre nézve arra sincs semmi biztosítékunk, hogy a földhöz jutott nincstelen is nem áll-e majd szintén az egyke álláspontjára. — Hogy más ferdeséget ne is említsünk.

*

Ime csak a kérdések kisebb része is azt mutatja, hogy a nemzetfenntartó termelőrétegnek olyan állapotba kell kerülnie, hogy az összesség a nemzet életereje viszatérjen, állandósuljon és bővüljön.

A termelőrétegeknek olyan műveltségi, gazdasági, politikai és társadalmi állapotba kell jutniuk, hogy ne csak természetes feladataikat láthassák el zavar-talanul, hanem az új feladatokból is kivessék részüket. — Mert azt is tudnunk kell, hogy hiába vállalnánk új és nagyobb feladatokat, addig, amíg a termelőrétegeket nem tesszük a nemzeti ténykedések cselekvő részévé, elvégezni azokat nem tudjuk.

Önként folyik ebből, hogy a termelőrendnek fel kell emelkednie természetes hivatása magaslatára. Így szűnik meg természetes módon a fejlődést akadályozó feszültség. Így jut természetes jogaiba a termelő ember és így lesz kötelességteljesítésben is életképes.

A Kormányzó úr

76. születése alkalmával június 18-án, vasárnap d. e. 10 órakor a templomokban hálaadó istentisztelet lesz. A város egyéssz nap zászlódiszben ünnepli a legelső magyart.

Hogyan áll a lakás-igénylések ügye?

Lapunkban kétszer is közzétette a lakásügyi bizottság vezetősége, hogy amíg rendenlet nem jön, senki se adjon be a polgármesteri hivatalhoz igénylő kérést. A rendenletet még nem tették közzé lapunkban, máris halljuk, hogy 300 kérést adtak be, s azt feldolgozva beküldték a főispáni hivatalhoz, jóváhagyás végett.

Megnyugtatóul közöljük, hogy aki még nem adta be igénylését, adja be, nem késelt el, mert egy bizottság volt szombaton a főispán urnál és kijelentette, hogy személyesen, vagy titkárával Szilágysomlyón bírálja el az ügyet, egyenként, tekintetbe véve a szociális dogákat, stb.

Mit csinálnak a leventék?

Rége leventéink a nagyszerű testi és lelki kiképzéssel be is fejezték munkájukat. Bezzeg nem úgy most!

Menjünk csak el a zsidó iskola udvarának egyik nagy termében, s meglátjuk, hogy miként harcolnak ők a belső arvonalon, a selyemfronton.

Nem kevesebb, mint 85.000 selyemhernyót tenyésztenek, nagy hozzáértésél.

De innen menjünk csak ki a perenceseni utra! Ki az a 20 legény, aki a leventz lőtérpályán nótaszóval vágja a rendet? Egyikük-másikük alig bírja még a kaszát, de nem marad el még sem.

Igy épül csakugyan büszkeségünk, leventéink kezenyomán a szebb magyar jövő.

— Köszönetét fejezi ki kolozsmegyei tankerület nevében dr. Szeremley Ákos, tanfelügyelő és Faragó Béla népműv. titkár úgy a város buzgó vezetőségének, valamint a szállásadóknak, akik egy kellemes hét eltöltésében segédkezet nyújtottak 10 magyar népművelő elhelyezésében.

Mész

oltva és oltatlan kapható raktárról, Hervol Jánosnál, Szilágysomlyón, Laktanya u. 2. szám alatt.

HIREK

Főmunkatárs: FÜGEDI PÉTER

— **Püspöklátogatás** lesz Szilágyosomlyón július 2-án. Dr. Scheffler János szatmári püspök, mint a nagyváradi egyházmegye apostoli kormányzója itt fogja felszentelni Ferecsik Ágoston.

V. éves hittudományi hallgatót szilágyosomlyói lakost.

— **A hazáért.** A kárpátok keleti oldalán ismét egy új hősi sír domborodik. Dina Gyula 24 éves szilágyosomlyói lakos 1944. május 14-én ifju életét adta hazáért. Kifolyt drága vére, legyen a szebb magyar jövő záloga és biztosítéka a győzelemnek. Az egyedül maradt édesanyjának pedig adjon a jó isten lelki vigasztalást az a tudat, hogy a hazáért meghalt hős emléke felejthetetlenül élni fog örökre.

— **A zsidóbirtokosok** teheneit, lovait, kocsijait a zilahi pénzügyigazgatóság és a közjóléti szövetkezet szétosztotta a járás törpebirtokos tagjai között.

Vitézi kérvények beadásának határideje.

A mostani világháborúnak természetes velejárója, hogy dicső honvédségünk számos tagja jogcímet nyer a Vitézi Rendbe való felvételre. Ennek következtében a Vitézi szervekre nagymérvű munkatöbblet hárul, aminek gyors és zavartalan élintézése csak úgy valósítható meg, ha a régi világháborús jogcímes kitüntettek kérvényei mielőbb illetékes elbírálást nyernek. Ezen elgondolás alapján az Országos Vitézi Szék úgy intézkedett, hogy a megszállás alól felszabadult területtel (Felvidék, Kárpátalja, Erdély és Délvidék) újra magyarrá vált tisztai és legénységi egyének szabályszerűen felszerelt vitézi kérvényük beadásának határidejét 1944. december 31-ben állapította meg. Felszólítom Szilágyvármegye területén lakó tisztai és legénységi vitézjelölteket, hogy a régi világháboruban szerzett érdemeik alapján a Vitézi Rendbe való felvételre irányuló kérvényüket legkésőbb 1944. évi december hó 25-ig küldjék be hozzám, mert csak így áll módomban kérvényeiket elbírálás után az Országos Vitézi Székhez a kitűzött határidőre feltejeszteni.

Különösen hangsúlyozom, hogy a határidőn túl kérvényeket már nem fogadok el, valamint azt, hogy csak szabályszerűen felszerelt kérvények kerülhetnek elbírálásra.

A kérvények szerkesztésére és azok felszerelésére (milyen okmányokat kell azokhoz mellékelni) a minden járás székhelyén működő járási vitézi hadnagy, vagy járási vitézi őrmester ad felvilágosítást. Vitéz Váry Béla vezérőrnagy sk., székkapitány.

— **Légítámadás áldozata lett.** Entersz Irén szilágyosomlyói lakos Kolozsváron tartózkodott, a terrortámadás idején. Most, hazajövet a kórházból, elmondja miként lett saját godatlanságának áldozata. Nem hitt t. i. ő sem a légiveszély komolyságában először. Mikor pedig már észbekapott, pattogtak a bombák mellette. Több helyen, sulyosan sebesülve vitték a kórházba. Szerencséje, hogy mégis életben maradt. Esete azonban sulyos figyelmeztetés számunkra.

A VÖRÖS DIKTÁTOR.

Közben Ivanov villámgyorsan bezárja a bankajtót és táblát akaszt ki: A bank egy félórára zárva van. Laskarisvili két kezében tart egy-egy bombát és Sztalin megtömi zsebeit bankjegyekkel. Aztán elvonul a három elvtárs, különböző irányokba. De hogy ez az ex mennyit hozott a konyhára, az nem derült ki soha. Sztalin ugyanis hazasietett és gyors rejtkehelyet keresve, a kályhába dugta a pénzt, majd eltávozott, hogy az előre megbeszélte helyen találkozzék társaival. Ott azonban csak Ivanovot találta meg. Jódarabig vártak, aztán elindultak hazafelé. Már a ház előtt látták hogy a szobában pislákol a mécses. Laskarisvilinek tehát otthon kell lenni. Megnyugodva léptek be, de a következő pillanatban Sztalin felhőrdült:

— Mit csináltál, te boldogtalan?

A mit sem sejtő Laskarisvili ugyanis begyújtott a kályhába és vidáman melegengette kezeit, nem tudva, hogy bankjegyeket lobogtat a láng.

Sztalin dühöngött. A párt pedig türelmetlenkedett, mert sürgős szükség volt a pénzre. Elhatározták az azonnali újabb exet. Az új választás vonatrablásra esett. Pontos adatokat szereztek arról, hogy a közeli napokban a Rostovból Kaukázusba haladó vasut nagyobb pénzküldeményt visz. Odautaztak és a vasutasokkal összebarátkozva kiküldték, melyik vagonot kapcsolják a vonathoz. Egyszerű paklikocsi volt, kis ablakkal és két fülkével a vasuti rendőrség számára. A fülkék melletti mosdóhelyiségben rejtőzött el Szalin és két barátja. Végignézték a postaszák a postaszák elhelyezését és látták, amint a rendőrök elfoglalják a helyüket a kocsi belsőjében. Utána lezárják és lepecsételik az ajtót, majd fűtyöl a vonat és zakatolnak a kerekek. Néhány óra eltelt, a rendőrök bóbiskolni kezdenek. Észrevételül nyílik a mosdó ajtaja, hirtelen megrohanás pillanatnyi közelharc s a rendőrök összekötözve, betömött szájjal feküsznek a kocsiban. Feltörrik a vagon ajtaját, kidobják a pénzeszsákokat s aztán maguk is kiugranak. Az újabb ex teljesen sikerrel járt.

A rablásnál sokszor nehezebb volt a nyomok eltüntetése, illetve a pénz elrejtése. Mert a sorozatos exek természetesen határtalan megdöbbenést keltek Oroszországban, sőt bejárták a világsajtót is. A cári rendőrség hatalmas apparátust mozgósított, de néhány egyszerű rablón kívül, a tetteseket nem sikerült megtalálni, sem az elrabolt pénznek nyomát felkutatni, Sztalin mester munkát végzett.

Egyik alkalommal például a tifliszi csillagvizsgáló intézetben rejtette el a pénzt. Az obszervatóriumban világtól és embertől visszavonultan édegelt egy öreg professzor. Az ő hálószobájába surrant be Sztalin éjszakának idején. Felvágta a szalmazsákot, elhelyezte a pénzt, majd újra bevarta és nyugodtan távozott. Az öreg tudós sohasem sejtette, hogy a világ legértékesebb szalmazsákján pihen ki az éjszakai csillagvizsgálás fáradalmait. Hónapok múlva, amikor az izgalom lecsillapodott, Sztalin hasonló

módon visszalopta az összeget és Pétervárra juttatta. Itt már csak a forgalombahozatal okozott gondot, mert a bankjegyek sorszámaikat nyilvántartotta a rendőrség.

Krassinnak, a párt pénzügyi részének azonban az sem volt megoldhatatlan feladat. Meghamisították a sorszámkat és megkezdtek a forgalombahozatalt, részint Oroszországban, részint külföldön.

Nem is volt semmi baj. Csak a párt egy Franciaországban élő emigráns fizetett rá. Észrevették a hamisítást s a párisi rendőrség lefűlelte és börtönbe zárta az emigránst, akit egyébként az orosz bolsevisták egymás között apuskának becézték.

Apuska később többször járt Párisban és Párisban és Genfben, de akkor már senki sem emlékezett a harminc évvel azelőtt történt incidensre. Ellenkezőleg. Diszkordont vontak, az egyenruhás rendőrök feszesen tisztelegtek s előkelő urak mély hajlongással fejezték ki meghatódottságukat. Mert a látogatót ekkor már nem hívták apuskának, sőt Finkelsteinnak sem, — hanem ő volt Litvinov, a szovjet nagyhatalmu külügyminisztere.

(folyt. köv.)

Városi Mozcószínház

Junius 17—18—19.

Szombat—vasárnap—hétfő.

Legszebb magyar filmdráma.

Café Moszkva

(Csak egy éjszakára)

Junius 20. Csak 1 napig! Kedden.

Hatalmas kacagató zenés bohózat.

Svihákok

Kaland, szerelem, móka, sok kacagás.

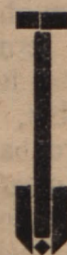
Junius 21—22. Szerda—csütörtök.

Jules Berry pompás alakítása.

Párisi hidak alatt

Előkelőség — nyomor. Szerelem. Becsület — Széhhámosság.

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a

SZIVÓS és NAGY
könyvnyomda.
SZILÁGYOSOMLYÓ,
Kossuth L. utca.